అగమ్య గమ్యస్థానం

బస్సు నిండుతోంది. ఒక్కొక్కరే వచ్చి ఎక్కుతున్నారు. కండక్టరు గడియారం చూసుకుని, టైము వేస్తున్నాడు అదేదో అట్టమీద. సాయంకాలం 5.30 చెబుతోంది సికింద్రాబాదు స్టేషను గడియారం. మీనాక్షి చేతిలోని సంచి గట్టిగా పట్టుకుని దట్టంగా కనుపిస్తున్న జనం వేపు చూస్తోంది. నల్లని ఆమె పట్టుచీరె ఒంటికి నిండుగా వుంది. తెల్లని కురులను కప్పివేసేవిధంగా, తలమీద నుంచి లాక్కుంది పమిటను. బస్సు తృప్తిగా 'గర్రు'మని శబ్దం చేసి బయలుదేరింది. కలకలలాకాడే ప్రయాణికులతో, చలిగాలి వీస్తోంది.

మీనాక్షికి అప్పట్లో 12 యేళ్ళు. పెద్ద మండువా లోగిలి వాళ్ళది ఇంటినిండా ఎప్పుడూ కిటకిటలాడే జనం. మీనాక్షి ఒక్కత్తే సంతానం ఆమె తల్లితండ్రులకి. అయినా ఇంటి నిండా పిల్లలు, బంధువుల తాలూకు వాళ్ళు చాలా మందే ఉండేవారు. అదో సత్రం లాంటి ఇల్లు. తండ్రికి మీనాక్షి అంటే ప్రాణం. సహజమే. తనకు తమ్ముడు పుడతాడని చెప్పారు అంతా. ఎగిరి గంతులు వేస్తోంది.

అమ్మకి నొప్పులు వస్తున్నాయని అందరూ గాభరాపడ్డారు ఒక మునిమాపువేళ. తండ్రి, కాళ్ళు చేతులు ఆడక అరుగుమీద పచార్లు చేస్తూ, తనని దగ్గిరగా పిలిచాడు. హాల్లో లాంతరు వ్రేలాడుతోంది. మీనాక్షికి తెలిసీ తెలియనతనం. 'పాపాయి వద్దు నాన్నా, పాపాయిని పొమ్మను. అమ్మని మూలగవద్దని చెప్పు' అన్నది. యింట్లో యింకా ఎవరికెవరో... మేనత్త, మామయ్య, పినతల్లి ఉన్నారు. ఆమెని తీసుకుపోయి అన్నం పెట్టి, పడుకోపెట్టారు. అమ్మ మూలుగు వింటూనే భయపడిపోయింది మీనాక్షి. చేతులు జోడించి, 'దేముడా, దేముడా మా అమ్మని రక్షించు, మూలగవద్దని చెప్పు' అన్నది. దేముడు రక్షిస్తానని హామీ ఇవ్వకుండానే నిద్రపోయింది.

ఆమెకి మెలకువ వచ్చేసరికి తండ్రి ఆమెని కావిలించుకుని ఏడుస్తున్నాడు. తండ్రి ఏడవడం ఎన్నడూ చూడని ఆమె బిత్తరపోయింది. 'నాన్నా, నాన్నా' అని ఆమెకూడా ఏడ్చింది. 'తల్లీ, నిన్ను తల్లిలేని దాన్ని చేసిపోయిందమ్మా' అని మళ్ళీ బావురుమన్నాడు తండ్రి.

తల్లి శవం. కాళ్ళు, చేతులు పాలిపోయి తెల్లగా ఉన్నాయి. నిర్జీవంగా వున్న ఆ వ్రేళ్ళను కదిల్చి చూసింది మీనాక్షి. నిద్రపోతున్నట్లున్న తల్లి ముఖం చూసి, నాలుగైదుమార్లు 'అమ్మా, అమ్మా' అని లేపింది. ఆమె, తల్లి గుండెల మీద తలపెట్టి పడుకోబోతుంటే, వెనక్కి లాగేశారు ఎవరో. అంతమంది వున్న ఆ క్షణంలో కూడా యిల్లంతా నిర్జీవంగా అనిపించింది మీనాక్షికి. గోడలు, తలుపులు అన్నీ బావురుమని ఏడుస్తున్నట్లనిపించింది. ఎలుగెత్తి ఏడుస్తున్న తండ్రి కంటే, బంధువులకంటే ఎక్కువ మూగగా బావురుమని

ఏడుస్తోంది ఆ యిల్లు. మీనాక్షి తను కూడా చచ్చిపోదామనుకుంది. తల్లిని తీసుకుపోతుంటే తను కూడా వెనకాల పరుగెత్తింది. బిగ్గరగా ఏడవలేదు ఆమె. బిత్తరపోయే కళ్ళతో ఎంతో దూరం పరుగెత్తింది. తను చచ్చిపోతుంది. తప్పదు. తను పుట్టినది తల్లితో పాటు పోయేందుకే.

కానీ... అంతా కలిసి లాక్కొచ్చి తండ్రి దగ్గర పడేశారు. ఆ సాయంత్రం, తన తండ్రి కూర్చున్నచోటికి, లాంతరు తీసుకువచ్చి, దీపం తనే వెలిగించింది. 'అయ్యో, నేను పోతే ఈ తండ్రి కళ్లముందే యింట్లో దీపం లేకుండా పోయేది కదా అనుకుంది. ఆ అనుకోవడం తోనే, ఆమెకి తన ఉనికిలో ఒక సార్థకత గోచరించింది. ప్రొద్దుటి నుంచీ లేనిది ఆ సంధ్య వేళ, తండ్రిని తలుచుకుని కుళ్లి కుళ్లి ఏడ్చింది మీనాక్షి.

ఆ తరువాత రెండేళ్ళకి ఆమెకి అత్యంత వైభవంగా పెళ్ళి చేశాడు తండ్రి. ఏదో కొంత ఆస్తి అమ్మాడని తెలుసు ఆమెకి. ఆనందరావు... మీనాక్షి భర్త చాలా చక్కని వాడు, ఫలానా వారి అల్లుడు ఇంద్రుడు, చంద్రుడుఅని వూరంతా అనుకోగా విని, తండ్రి చాలా ఆనందించాడు. పెళ్ళి సమయంలో మీనాక్షిని మధుపర్కాలతో చూడలేకపోయాడు తండ్రి.

పెండ్లి నాల్గురోజులు మీనాక్షి తండ్రి చూపును ఎదుర్కోడానికి భయపడింది. రెండు హృదయాలు ఒకేమాదిరి స్పందిస్తున్నాయి. కళ్ళెత్తి ఒకరినొకరు చూస్తే ఆ బాధ పరస్పరం అవగాహన ఔతుంది. కట్టలు త్రెంచుకుని ప్రవహిస్తుంది దు:ఖం. కానీ సమంజసం కాదు. ఏదో తప్పు చేసిన వాళ్ళలాగా ఒకరినొకరు కళ్ళెత్తి చూడక, గొంతెత్తి పిల్చుకోక గడిపారు ఆ రోజులు.

మీనాక్షికి తెలుసు తండ్రి తనకి పెళ్ళి చేయడం వల్ల ఎంత విముక్తుడైనదీ, భర్తని కూడా తలెత్తి చూడలేదు ఆమె. తను కొత్త జీవితం ప్రారంభించవలసి వున్నది. ఒక గురుతర బాధ్యత తన మీద ఉంచుతోంది ఈ వివాహం. ఒక చెట్టుని, అల్లుకొని వున్న లతలాంటి తన జీవితాన్ని అక్కడనుండి మృదువుగా వేరు చేసి మరొక వృక్షానికి అల్లిస్తున్నారు.

అప్పగింతల వేళ అందరూ కళ్ళు తుడుచుకున్నారు తల్లిలేని పిల్లని చూసి. ఎండా, వాన కలిసిన ప్రకృతిలా వున్నది తండ్రి వదనం. చిరునవ్వుతో అల్లుణ్ణి చూస్తున్నాడు. ప్రేమగా కూతుర్ని చూస్తున్నాడు. వారిద్దరినీ కలిపి మురిపెంగా చూస్తున్నాడు. కానీ, ఇంతలోనే వెనక్కి తిరిగి, కళ్ళు వత్తుకుంటున్నాడు ఉత్తరీయంతో...

మీనాక్షిని పదిహేడో ఏట అత్తవారింటికి పంపారు. తను వెళ్ళేనాటికి, తండ్రి ఆర్థిక పరిస్థితి ఏమంత బాగుండలేదని, కొద్దిపాటి అప్పులున్నాయని తెలుసు ఆమెకి.

తండ్రిని విడిచి వెళ్ళేటప్పుడు మీనాక్షి మనస్థితి పరిపరి విధాల వున్నది. తన అవసరం ఎక్కడ ఎంతవరకో తెలియలేదు. ఆమె మనస్సుకి. తండ్రికి తను అవసరం. కానీ ఆయనే అన్నాడు. "నువ్వు కాపురం చేస్తుంటే వచ్చి చూడాలని వుంది తల్లీ. నా మనుమడిని ఎత్తుకుని ఆడించాలని వున్నది మీనా" అని. తండ్రికి తను ఏమి చేస్తే సుఖం కలుగుతుందో తేల్చుకోలేకపోయింది మీనాక్షి. తండ్రిని విడిచి వెళ్ళిపోయి తన గృహంలో తనుండడమే ఆయన మనస్సుకి సమ్మతమేమో అనుకుంది.

కాపురానికి వెళ్ళిన క్రొత్తలో భగవంతుడికి ఎన్ని మార్లో కృతజ్ఞతలు చెప్పుకుంది మీనాక్షి. ఎంతో అనుకూలుడైన భర్తను, ప్రేమమూర్తులైన అత్త, ఆడబడుచులను ఇచ్చినందుకు. ఆనందరావుకి తండ్రి లేడు. అతను తన మామగారంటే ఎంతో ఆపేక్షగా వుండేవాడు.

కూతుర్ని చూడడానికి ఒకమారు వస్తూ, దస్తావేజులు పట్టుకు వచ్చాడు తండ్రి. పొలమంతా కూతురి పేర వ్రాయించిన దస్తావేజు అది.

"అదేమిటి నాన్నా?" అని కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకుంది మీనాక్షి.

"నాకున్న అప్పులు కట్టేందుకు మన మేడ ఇల్లు అమ్మేస్తానమ్మా" అన్నాడు ఆయన. ఈ ప్రపంచంలో బంధనాలన్నీ త్రెంచేసుకుంటున్నట్లు ఎందుకు చేస్తున్నాడా ఇల్లాంటి పనులు అని బాధ పడింది మీనాక్షి.

భర్తతో అన్నది. "మనిద్దరం వెళ్లి ఓ నెలరోజుల పాటు నాన్న దగ్గర వుండి వద్దాము" అని.

"ఎందుకు ఆయననే ఇక్కడుండమని అడుగుదాము. నా పనులన్నీ ఏమౌతాయి మనం వెడితే?" అన్నాడతను. ఇద్దరూ బలవంత పెట్టి వుంచేశారు తండ్రిని. ఆ నెలరోజులు ఎంతో సందడిగా అనిపించింది మీనాక్షికి. తన చిన్ననాడు, ఇంట్లో తల్లి వున్న రోజుల్లో వున్నంత సందడిగా వుంది. "నాన్నకి అది కావాలి. ఇది చేయాలి" అని ఎంతో సంబరపడుతూ చేసేది ఆమె.

తల్లి ఆబ్దీకం వున్నదని వెడతానన్నాడు ఆయన వెళ్ళిపోయాడు. వెళ్ళిన నాలుగైదు రోజులకే, ఇల్లు అమ్మకానికి కుదిరినట్లు జాబువచ్చింది మీనాక్షికి. 18 వేలకి పరిష్కారం చేసి క్రయ దస్తావేజు వ్రాశానని. కొంత పైకం తీసుకొని కొన్ని అప్పులు చెల్లించానని వ్రాశాడు. తల్లి ఆబ్దికానికి వెళ్ళలేదు మీనాక్షి వంట్లో బాగుండక. అసలే లేవలేని స్థితిగా వుంది ఆమెది. "తిన్న తిండి వంటపట్టడం లేదు. మీరు వీలైనంత త్వరలో రండి. వచ్చి మనుమడిని చూసుకుని వెడుదురుగాని" అని వ్రాయించింది ఆనందరావు తల్లి వియ్యంకుడికి.

ఇల్లు క్రయదస్తావేజు రిజిష్టరు చేయించి, పైకం తీసుకున్నాని, వెయ్యి రూపాయలకి బంగారం కొని, పుట్టబోయే మనుమడికి కావలసిన వస్తువులు, మీనాక్షికి పది నవర్సులు పెట్టి పలకసర్లు చేయిస్తున్నానని వ్రాశాడు. పై వారం ఆ వస్తువులు తీసుకుని వస్తానని కూడా వ్రాశాడు. ఆయన దస్తూరిలో ఆ కార్డుమీది అక్షరాల్లో ఆయన ఆప్యాయతా, దౌహిత్రుణ్ణి చూడాలన్న ఉత్సుకత గోచరించాయి మీనాక్షికి. ఆయన సంతకం చూస్తుంటే కళ్ళు చెమర్చాయి ఆమెకి ఎందుకనో...

... చలి గాలి వీస్తోంటే, తల మీదికి ఇంకొంచెం దగ్గరగా లాక్కుంది నల్ల చీరెను. బస్సులో లైట్లు వెలిగించారు. పదిహేను ఇరవై మంది మాత్రమే ఉన్నారు బస్సులో. అందరికీ టిక్కెట్లు ఇవ్వడం పూర్తిచేసి కండక్టరు క్రింది మెట్టు నానుకుని నిలబడి దూరానికి చూస్తున్నాడు. దూరమంతా నీలంగా,పొగతో, మంచుతో నిండి కనిపిస్తోంది. మినుకుమనే దీపాలు, మూగగా లీలగా కనుపించే మేడల గోపురాలు... టైము ఎంతైందో అన్న ఆలోచన వచ్చింది మీనాక్షికి.

తెల్లవారి లేస్తూనే, ఎదుటి మంచం మీద ఆనందరావు లేకపోవడం గమనించి మీనాక్షి. తనకంటే ఎన్నడూ ముందు లేచి ఎరుగడు అతను. ఈవేళ ఎవరు లేపారా అని ఆశ్చర్యపోయింది. ఆమె మండువాలోకి వచ్చేసరికి ఎదురింటి అరుగుమీద ఆనందరావు. తండ్రిగారి పాలేరు సుబ్బన్న కనుపించారు. సుబ్బన్న ఎందుకు వచ్చాడా ఇప్పుడు అనుకుంది. ఆమెని చూసి చటుక్కున ఇంటికి వచ్చాడు ఆనందరావు. అతని ముఖం మామూలుగా అనిపించలేదు.

"సుబ్బన్న ఎందుకొచ్చాడు?" అన్నది. సమాధానం కోసం గుండెలు కొట్టుకుంటున్నాయి.

"ముఖం కడుక్కొనిరా మీనా. మీ నాన్నగారి ఆరోగ్యం బాగుండలేదుట. మొదటి బస్సుకి వెళ్ళిపోదాము" అన్నాడు.

మీనాక్షి గాభరా పడింది. సుబ్బన్న సైకిలుమీద వచ్చాడంటే ఎంత ఎక్కువగా వుందో నాన్నకి అనుకుంది.

వాళ్ళు ఇంటికి వెళ్ళేసరికి ఇంటి ముందు గుంపు చూసింది. క్రొత్త వెదురుగడలు, క్రొత్త కుండ యింటి ముందు వాకిట్లో, మీనాక్షి హృదయానికి తెలుసు యిదంతా.

తండ్రి రాత్రి 2 గంటలకు ప్రాణం వదిలాడట. నిద్రలోంచి లేచి పాలేరుని, బావమరిదిని నిద్రలేపాడట. తన తల క్రింద, వున్న డైరీ, డైరీలోని పైకం, తాళం చెవుల గుత్తి ఇచ్చాడట. "మీనాక్షి పాపాయికి నా ఆశీ..." అంటూనే ప్రాణం వదిలాడట.

తన స్థితి తనకే అగమ్యగోచరంగా వుంది. తల్లి మరణించిన నాడు తనుకూడా పోదామనుకుంది. కానీ యీ నాడు అల్లాగనిపించలేదు "నన్నీ దు:ఖం కదిలించలేకపోతోంది. నా హృదయం బ్రద్దలై పోతే బాగుండుననిపించటం లేదు. అయ్యో" అనుకుంది. జీవితంలో తీపి వున్నది ఇంకా మీనాక్షికి.

తనని ఓదార్చే భర్తని చూసి మరింత ఏడ్చింది ఆమె. మధ్యాహ్నం నాల్గుగంటల వేళ మగవాళ్ళంతా తిరిగి వచ్చారు స్మశాన భూమినుంచి. భర్తకి స్నానానికి నీళ్ళు ఇచ్చి వస్తూ, అతను కళ్ళు ఉత్తరీయంతో అద్దుకోవడం చూసింది మీనాక్షి.

"ఊరుకోండి... ఆయన పుట్టింది మొదలు ఈ ఇంట్లోనే వున్నారు. ఈ రోజు ఈ యిల్లు అమ్మేసి, వేరొక చోట, ఒక రాత్రైనా నిద్ర చేయలేదు. ఆయన అల్లా ఈ ఇంట్లో వెళ్ళిపోవడమే మంచిదేమో ఆయన మనస్సుకి. మా నాన్న సుఖం మా అమ్మతోనే పోయింది" అన్నది. ఎఱ్ఱబారిన ఆమె కళ్ళు చెమర్చడానికి కూడా నిరాకరించాయి.

తనకి కొడుకు పుట్టాడని తెలియగానే, తండ్రినే తలుచుకుంది మీనాక్షి. బారసాలనాటికి తండ్రి చేయించిన మురుగులు, చిన్న ఎర్రరాళ్ళ ఉంగరాలు, గొలుసు, మామిడి పిందెల మొలత్రాడు... అన్నీ పెట్టెలోంచి తీసింది. ఆమె కొడుకు శరీరానికి అవి ఒక్కొక్కటే అలంకరిస్తూ, "నా చిన్నారి తండ్రే" అని వాణ్ణి ముద్దు పెట్టుకుంది. మీనాక్షి తండ్రి పేరే పెట్టారు పిల్లాడికి.

పాతికేళ్ళ ఆనందరావు కొడుకు నెత్తుకోడానికి సిగ్గు పడే వాడు. "నా చందమామా" అనేవాడు వాడిని. వాడి పేరు మధుసూదనరావు అని వుంటే, దాన్ని పొట్టిచేసి, 'మధు' అని పిల్చేది మీనాక్షి. అంతా ఆనందరావు పోలికే కుర్రాడు.

మీనాక్షి జీవితంలో ఏదో తెలియని ఆనందం వెల్లి విరుస్తోంది. తన రక్తం పంచుకుని పుట్టిన పిల్లవాడు. తన జీవితానికి ఒక సంపూర్ణత్వం తీసుకువచ్చాడనిపించింది ఆమెకి. వీడిని కనడం కోసమే పుట్టానా నేను, అనుకునేది ఆమె. ఇదివరకు ఆనందరావు ఎవరో వ్యక్తిలా కనుపించేవాడు. తనకి ఎంత సన్నిహితంగా వున్నా, తన మనస్సులోని ఆలోచనల్లో ఎంతగా భాగం పంచుకున్నా... అతను వేరొక జీవిలాగానే కనిపించేవాడు. ఇప్పుడు అతనినీ, తననూ అతి దగ్గరగా ఒకే ఒక రేఖలోని బిందువులుగా తీసుకు వచ్చాడు మధు. అదృశ్యమైనప్పటికీ ఏవో బంధాలు తమనిద్దరినీ బంధించి వేస్తున్నాయి. ఆనందరావు తనలోని తన శరీరంలోని ఒక భాగంలాగ కనుపిస్తున్నాడు. తన మనస్సులోని ఆనందాన్ని తీసుకు వచ్చి ఒక రాశిగా పోసి దానిని రెండుగావిడదీసి, రెండు బొమ్మలు చేస్తే...అవి రెండూ ఆనందరావూ, మధూ ఔతాయనుకునేది మీనాక్షి. ఇంత విశదంగా వూహలు చేయలేకపోయినా మీనాక్షి భావపరంపర యిలానే వున్నది.

ఇంత ఆనందాన్ని తను భరించలేదా అన్నట్లు... ఒకనాడు ఆనందరావుకి పెద్ద పెట్టున జ్వరం వచ్చింది.

నూటమూడు డిగ్రీలకు తగ్గని జ్వరం. ఒక వారం నిలిచిన తర్వాత, టైఫాయిడు అన్నాడు డాక్టరు. మధుని మాత్రం దగ్గరకు తీసుకుని రానిచ్చేవాడు కాదు ఆనందరావు. రెండో వారం గడిచేనాటికి మీనాక్షి చిక్కి సగమైంది. లోతుకు పోయిన భర్త కళ్ళను చూస్తేబావురుమని ఏడవాలనిపించేది ఆమెకి. వేడిగా కాలిపోతూ, సన్ననైన తన వ్రేళ్ళతో మీనాక్షి ముఖాన్ని, ముంగురులను స్పృశించేవాడు అతను.

"మీనా...నేను లేకపోతే..." అనబోతుండగా అతని నోటిని అరచేతితో మూసి, గ్రుడ్లలో నీరు క్రుక్కుకునేది మీనాక్షి.

తను విశ్రాంతిగా ఆనందంగా వుండడం భగవంతుడికి గిట్టదు కాబోలు అనుకుంది. ఇరవైనాలుగ్గంటలు భగవంతుడిని మనస్సులోనే స్మరించుకుంటూ ఆయన్ని కాపాడు, రక్షించు' అని మొరపెడుతుండేది. ఇల్లా ప్రార్థిస్తుండగా తన చిన్నతనంలో జరిగిన విషయం జ్ఞాపకం వచ్చేది. తల్లి పోతున్నప్పుడు తనిల్లాగే దేవుణ్ణి ప్రార్థించి, కళ్లు మూసుకుని నిద్రపోయింది. దేముడు వినలేదు. వినకుండా తనకు అన్యాయం చేశాడు మీనాక్షి గుండె

ఝుల్లుమనేది. లేదు,లేదు. ఇప్పుడు వింటాడు. భగవంతుడికి తెలుసు నా స్థితి. గాజు బంతిలా పగిలిపోతుంది నా హృదయం..' అనుకోడానికే భయం మీనాక్షికి.

టైఫాయిడు తగ్గినట్లే తగ్గి తిరగబెట్టింది. ఆనందరావు తల్లిని, అక్కని కూడా అడిగేవాడు కాదు. ఎంత జ్వరంలోనైనా మీనాక్షే వుండాలి దగ్గరగా. ఆమెకి అతని నుదుటి వేడి చూస్తే భయం వేసేది. కాని, ఆ నుదుటి మీద తన చల్లని చేయి వుంచాల్సిందే ఎప్పుడూ. అతని మంచం ప్రక్కన పడక్కుర్చీలో కూర్చొని, అతని కళ్ళమీద నుదుటి మీద తన చేతులుంచేది. కాస్సేపు అల్లాగే వుంచి, తీసి చూసుకుంటే ఎర్రగా కందిపోయి వుండేవి వ్రేళ్లు.

జ్వర తీవ్రతతో బాటు ఒక మధ్యాహ్నం సంధి వచ్చింది ఆనందరావుకి....

మీనాక్షికి ఆ సాయంకాలానికి యింకేమీ మిగల్లేదు. ఆమె కళ్ళకు అంతా అంధకారమే కనుపిస్తోంది. భర్త ఒక్కడే జీవించి ఉన్నట్లు, మిగిలిన వ్యక్తులంతా తోలు బొమ్మల్లాగా తన కళ్ళెదురుగా తిరుగుతున్నట్లు అనిపించింది ఆమెకి. తను కళ్ళు తిరిగి పడిపోతే తనకి ఆధారంగా క్రింద భూమి లేదు. తను హృదయవిదారకంగా రోదించి, తల వాలుద్దామంటే అతని విశాలమైన హృదయం లేదు. తలను నిమిరి తన కన్నీరు తుడిచే అతని చల్లని చేయి లేదు. తన హృదయంలోని బాధలన్నిటినీ పొట్లం కట్టి అందచేసేందుకు అతను లేదు. నగ గంభీరమైన అతని మూర్తి లేదు. మీనాక్షి మరణిద్దామనుకుంది. ఈ లోకంనుంచి నిష్క్రమించాలి. యిక్కడి బ్రతుకు దుర్లభం, అనుకుని...

..... బస్సు కుదుపుకి ఉలిక్కిపడింది మీనాక్షి. తన కళ్ళవెంబడి నీరు కారుతోందేమో, తుడుచుకుందామనుకుంది. లేదు. తడిలేదు కళ్ళల్లో. తనలోపలే ఏదో ఘనీభవించి యింకా యింకా బరువై పోతోంది. బస్సు దాదాపు ఖాళీ అయిపోయింది. ఒకచోట ఆగింది బస్సు. ఇంజను ఆపలేదు డ్రైవరు. విపరీతమైన శబ్దం, డోకు తెప్పించే కుదుపు... దిగపోదామని లేచింది మీనాక్షి. కండక్టరు మెట్టు మీదే నిల్చివున్నాడు. 'ఇంకా రెండు స్టాపింగులు వున్నాయమ్మా అఫ్జల్‌గంజికి' అన్నాడు. మీనాక్షి కూర్చుంది. 'ఔను, గమ్యస్థానం చేరనిది దిగిపోనివ్వడు వీడు. ఎవరైనా అంతే. నా టిక్కెట్టు మీదే ఇంతవరకు పోవాలని వ్రాసి పెట్టి ఉంది.

.... తను మరణించలేదు. అంధకారాన్నే చూస్తూ కుమిలిపోవడానికి, భర్త అడుగుజాడల్లో వెళ్ళిపోవడానికి వీల్లేదు. తన మీదే ప్రాణాలుంచుకుని మెరిసే కళ్ళతో, చిన్నారి వదనం ఒకటి తనవేపు ఆశగా చూస్తోంది. ఆ జీవిని తన వడిలోకి తీసుకుని ఆశ్రయం, ఆదరం కలిగించవలసిన బాధ్యత వుంది తనమీద. మూడేళ్ళ మధుని కౌగలించుకుని బిగ్గరగా ఏడ్చింది మీనాక్షి... నిరాధారంగా.

తెల్లవారడం మానలేదు. మళ్ళీ రాత్రి కావడం ఆగిపోలేదు. అన్ని పనులు జరుగుతున్నాయి. మీనాక్షికి అనుమానం వేస్తుండేది. ఏమిటీ లోకం? ఏమిటీ మనుష్యులు? మనకు సన్నిహితులైన వ్యక్తులు ఒకనాడు లేకుండా పోతారని వూహించుకుని, ఆ వెలితిని తలుచుకుని ఎంతగా బాధపడతాము? ఆ ఊహకే భయపడి, ఆ వ్యక్తులు లేని మరుక్షణం లోకమే వుండదని మనలో మనం అనుకుంటాం. కాలానికి అంతు అదేనని వాళ్ళతో పాటే ఆకాశం కూడా అంతమై, అదృశ్యమై పోతుందని మనం కూడా దు:ఖంలో కరిగిపోతామని, లేక కొండలతో పాటు ఘనీభవించి పోతామని... అన్నీ అనుకుంటాము. అల్లాగనుకుని మనకు మనమే విలువ నిచ్చుకుంటాము. మనతోటి వాళ్ళ జీవితాలకి అమూల్యమైన వెల కడతాం.

కానీ... అల్లాగేమీ జరుగలేదు. ప్రపంచానికి ఏమీ వెలితి రాలేదు. ప్రకృతికి ఏమీ శోభ తగ్గలేదు. మన మనస్సుకి ఒక గాయం తగిలింది. అది మానకుండా వున్నా, ఆ గాయం ఉండడమనేది అలవాటైపోయింది. మన జీవితంలో ఈ బాధ కూడా ఒక అత్యవసరభాగం అయిపోయింది.

జీవితంలో కష్టాలువస్తాయి.సుఖాలు వస్తాయి. సుఖాలతో ఉబ్బితబ్బిబ్బులయి, హృదయం దూదిపింజలై పోగా తేలిపోతాము. కష్టాలు వచ్చినప్పుడు దు:ఖంతో కృంగిపోయినా, కళ్ళుమూసుకుని గంభీరంగా వాటిని ఎదుర్కొంటాము.అన్ని అనుభవాలు,అనుభూతులు మానవ జీవితంలో భాగాలు అన్నీ కలిసినదే ఒక సంపూర్ణత్వమున్న జీవితం.... నా జీవితమింతే అనుకునేది మీనాక్షి.

తనను ఎగసిపోనీక, తన హృదయాన్ని తన యిష్టం వచ్చినట్లు ముక్కలు చేసుకోలేక అడ్డు పడే బంధాలు ఉన్నాయి. అటువంటి బంధం మధు.

మధు పెరిగి పెద్దవాడయ్యాడు. అతనికి 20 సంవత్సరాలు వచ్చాయి. తాత, తండ్రి ఇచ్చిన ఆస్తిపాస్తులతో, ఉన్నత విద్యనార్జించుకున్నాడు. చందమామవంటి అందం కలిగిన వాడతను. పెద్ద ఫ్యాక్టరీలో గొప్ప ఉద్యోగం వచ్చిందని విని ఆనంద బాష్పాలు రాల్చింది మీనాక్షి. పట్నానికి తన కాపురం మార్చడానికిగాను అత్తగారితో సంప్రదించి ఊళ్ళోని యిల్లు అమ్మించి,పట్నంలో ఇల్లు కొనిపించింది. 'బాబూ జాగ్రత్త' అంటుండేది మధ్య మధ్య కొడుకుతో. 'దేని గురించమ్మా జాగ్రత్త!'' అని నవ్వేవాడు మధు. ఆ నవ్వులో భర్త కనుపించగా మీనాక్షి హృదయం ఝుల్లుమనేది. చేతులు వణికేవి. నలభై ఏళ్లకే తెల్లగా పండిపోయిన తన జుత్తు, బుగ్గలమీది చారలు నుదుటినున్న గీతలు చూచుకునేది మీనాక్షి.

... బస్సు టర్మినస్ దగ్గరికి వచ్చేస్తోంది. బైట ముసురు పట్టింది. మూసీనదిపైన వాన పడుతోంది. బూజు పట్టినట్లుంది దూరంగా వున్న దృశ్యం.తన జీవితంలాగ వున్నది ఈ ప్రకృతి. ఈ వూరు అనుకుంది మీనాక్షి. కానీ ఒక్కటే తేడా. దూరాన మినుకుమనే దీపాలు. రకరకాల కాంతులతో, రంగులతో వింతగా వెలిగే దీపాల తోరణాలు కనిపిస్తున్నాయి ఈ వూళ్ళో. తన జీవితంలో అలాంటివేవీ లేవు.ఇవాళ్ళ ఏమి వారమో! గురువారం కాబోసు. సోమవారం రమ్మన్నాడు మళ్ళీ ప్లీడరు. ఆనాడు వ్రాయబోయే వీలునామా ప్రకారం ఆస్తి అంతా విశ్వవిద్యాలయానికి వెళ్ళిపోతుంది. తనకి నూరేళ్ళు నిండినాక. మీనాక్షి ముఖాన వున్న ముడుతలు మెల్లిగా విషాదంగా, నవ్వులాగా కదిలాయి.''నూరేళ్ళా? ఏమిటీ కొలత? తనకి చిన్ననాడు తల్లి పోయినప్పుడే నిండలేదూ నూరేళ్ళూ? ఈ దేవుడికి లెఖ్ఖల మీద ఎంత ధ్యాస వుందో! నా నూరేళ్ళు జాగ్రత్తగా లెఖ్ఖ పెట్టిగానీ, నన్ను వెళ్ళనివ్వటం లేదు'' అనుకుంది. బస్సులో ఇద్దరే వున్నారు. బస్సు ఆగింది. ఒకతను దిగిపోయాడు. మళ్ళీ బయలుదేరింది. తను, కండక్టరే మిగిలారు. ఎంత దిగులుగా వుంది యీ బస్సు! చల్లగా వున్న యీ సీటు, ఆరిపోతాయేమో అనిపించే యీ దీపాలు. ఎంత దిగులుగా వుంది? ఇంతలోనే తన కథ. తన కళ్ళముందు సాగి పోతోంది. కళ్ళు తెరుచుకున్నా కళ్ళు మూసుకున్నా సాగక మానదు ఆ కథ....

.... మధుకి 22 సంవత్సరాలు వచ్చాయి ఓనాడు. ఆ మరునాడు ఫ్యాక్టరీకి వెళ్ళాడు అతను. ఏనాడు మిషన్ల వద్దకు పోయే అవసరం లేని వాడు... ఆనాడు వెళ్ళాడు...

''ఇంకేముంది నా జీవితంలో'' అనుకుంది మీనాక్షి. తను గుండె పగిలి చచ్చిపోలేదు ఆ వార్త విని. ఎన్నో సంవత్సరాలు, ఎన్నో చరిత్రలు కళ్ళారా చూచిన పురాతన కట్టడంలా నిలబడే వున్నది ఆమె.

ఒకేమాట అనుకుంది ఆమె. తన కుమారుని శరీరాన్ని చూసి,''మా అమ్మ పోయిననాడే, ఆమెతోనే, నేను కూడా ఎందుకు వెళ్ళిపోయాను కాదూ?'' అని. ఆనాడు తనువు చాలిస్తే ఈ కథ, ఈ చరిత్ర వుండేది కాదు! కానీ, తన తల్లికి, తండ్రికి, భర్తకి, కుమారునికి... అందరి గమ్యస్థానాలు వేరు! తన గమ్యస్థానమే సుదూరమైంది. బహుదూరమైనది.

... మీనాక్షి సంచి చేతబుచ్చుకుని లేచింది బస్సు దిగడానికి. దిగుతూనే బావురుమని ఏడవాలనిపించింది ఆమెకి. ''ఇందాక అక్కడ'' సికిందరాబాదు స్టేషను వద్ద బస్సు కలకలలాడుతూ, జన సమ్మర్దంతో నిండి వుండగానే దిగిపోతే ఎంత బాగుండేది! నా హృదయం ఎంత తేలిగ్గా వుండేది!'' అనుకుంది. కాని ఎల్లా? తను గమ్యస్థానం చేరవలసి వున్నది. ఏకాకిగా, భారంగా చేరవలసి వున్నది. ఎక్కడో ఎల్లా దిగనిస్తారు. ఎవ్వరైనా తనని?

క్రిందికి దిగి, ఆ పార్కులోకి పోయి,బిగ్గరగా, కరువుతీరా ఏడుద్దామనుకుంది మీనాక్షి.

కానీ ఏడవలేదు. అలా తడికూడా లేని కళ్ళను వూరికే తుడుచుకుని, సన్నని వానలో తడుస్తూ, తన అత్తగారి ఇంటి వేపు నడిచింది.